

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 11. Telefon 380
Uprava:
trg 8. — Telefon 44.
opisi se ne vračajo.
njem je priložiti znamko
za odgovor.

Hrvatska opozicija in parlam. delovanje.

Zagreb, 17. okt. (Izv.) Kakor se doznava iz poučenega vira, doslej še ni rešeno vprašanje prisostvovanja hrvatske opozicije na sejah parlamenta. O tem se bo odločilo na seji vsega bloka, ki se vrši te dni. Izgleda, da bodo zastopniki opozicije

samo tedaj prisostvovali sejam narodne skupščine, ako bi akcija Stojana Protića imela pozitiven uspeh, t. j. ako bi prišlo do preloma med demokrati in radikali, ker se opozicija noče izpostavljati nevarnosti neuspeha.

Naša krona v Curihi še nadalje pada.

Curih, 17. okt. (Izv.) Na današnji borzi je padla deviza Zagreb zopet za pet točk na 1.85. — Pač posledica naše »umne« gospodarske politike. (Op. ur.)

Predlog zaboljšanje naše valute.

Zagreb, 17. okt. (Izv.) Današnja »Riječ« prinaša na uvodnem mestu članek, ki se bavi s padanjem tečaja dinarja. Članek trdi, da se da kurs našega denarja v osmih dneh zopet

spraviti na curiški borzi na 3 centime za našo krono. List napoveduje, da bo o tem predlogu jutri obširno poročal.

Občinske volitve v Berlinu.

Berlin, 17. okt. (Izv.) Pri včerajšnjih volitvah v berlinski občinski svet so dobili nemški nacionalci 310.693 glasov, nemška ljudska stranka 248.000, demokrati 120.000, večinski socialisti 324.000, neodvisni 297.000, komunisti 145.000, centum 56.000 in gospodarsko združenje 77 tisoč glasov. Iz izida je razvidno, da

je socialistična večina omarjena in da je računati s šibko večino meščanskih strank. Domnevajo, da bodo v novem občinskem svetu imele večino delovni blok sredine, ki ga bodo tvorile vse meščanske stranke od nemške ljudske stranke do večinskih socialistov. Jeziček na tehničarji bodo tvorili demokrati.

ODGODITEV ZBOROVANJA AVSTRIJSKE SOCIJALNO - DEMOKRATSKE STRANKE.

Dunaj, 17. okt. (Izv.) »Arbeiter Zeitung« poroča, da je vodstvo socialno - demokratske stranke sklenilo odgoditi strankino zborovanje za nedoločen čas. Kot vzrok se navaja, da zaupniki stranke sedaj ne smejo zapustiti svojega mesta, da bi odpotovali na zborovanje stranke v Gradec, ker je avstrijska republika ogrožena vsled burške krize.

ZVIŠANJE POŠTNIH, BRZOJAVNIH IN TELEFONSKIH PRISTOJBIN V AVSTRIJI.

Dunaj, 17. okt. (Izv.) Poštno in brzojavno ravnanstvo objavlja, da so se zaradi razlike v valuti marale povišati brzojavne in telefonske pristojbine. Odslej bo najnižja brzojavna pristojbina v Jugoslavijo in Madžarsko znašala 80 kron.

MADŽARSKA IN BENEŠKA KONFERENCA.

Budimpešta, 17. okt. Ministrski predsednik grof Bethlen in zunanji minister grof Banffy sta danes dospela semkaj. V odgovoru na pozdravni nagovor je zjavil grof Bethlen glede rezultata beneške konference, do so uspehi te konference za Madžare sicer morda malenkostni, če bi se jih hotelo primerjati z željami naroda in z napotkom, ki ga je razvila vsa Madžarska v to svrhu, da bi bil rezultat konferen-
ce dober, vendar pa se ti uspehi tudi ne smejo podcenjevati. Doslej je igrala Madžarska v družbi narodov zelo žalostno vlogo, zakaj Madžarski se je doslej samo zopovedavalo, Madžarska pa je morala slepo ubogati. Sedaj pa je Madžarska dospela, da se vsaj pogajajo z njo kot z enakopravnim faktorjem. Madžarski narod je pri vsaki priliki dokazal, da vedno lojalno izpolnjuje obveznosti, katere se je obvezal izpolniti. Madžarska mora odslej hoditi po isti poti in bo gotovo tudi sedaj izpolnila pogodbo, ki je bila podpisana v Benetkah.

MADŽARSKA AKCIJA NA SLOVAŠKEM.

Košice, 17. okt. Policijsko ravnanstvo v Košicah je po daljšem opazovanju prišlo na to, da pritiskajo Madžari na gotove voditelje delavstva na Slovaškem naj bi stopili v Horthyjevo službo. Uvedli so natančne preiskave ter ugotovili, da obstaja na Slovaškem tajna Horthyjeva organizacija, ki je v tesnih zvezah z madžarskimi činitelji in ki je, kakor se je popolnoma zanesljivo dognalo, v kratkem nameravala udeležiti nasilen prevrat na vsem Slovaškem. Ta tajna organizacija se ni omejevala le na osebno agitacijo, ampak je tudi pridno dopisovala, da bi pridobila zase delavce in njihove voditelje. Za to ima policijsko ravnanstvo danes v rokah že neizpodbitne pismene dokaze. Pri neki hišni preiskavi, ki jo je odredilo policijsko ravnanstvo v Košicah, se je našel dokument, ki se sedaj nahaja v rokah oblasti. Ta dokument je varnostnim oblastem omogočil korake, da se udeležijo v kali vsi poskusi, ki bi

utegnili škodovati varnosti države. V tej veleizdajniški aferi je bila aretirana že cela vrsta oseb.

Praga, 17. okt. »Slovenska politika« doznava, da so koncentrirali Madžari na Slovaški meji oddelke, obstajajoče večinoma iz častnikov, da bi povzročili na vzhodni meji Slovaške podobne konflikte, kakor v Burški, ker pričakujejo, da bo dopustila ententa končno morda vsaj za vzhodno Slovaško podobno glasovanje, kakor za ozemlje Sopronja.

K BENEŠKI KONFERENCI.

Praga, 15. oktobra. »Češkoslovenska Republika« piše o beneškem sporazumu, da ententa pač ne bo mogla odreči svojega privoljenja, ker je poverila Italiji posredovanje. Taka odločitev bi bil diplomatski poraz Italije, ki se ob sedanjem položaju ne da misliti. V trianski mirovni pogodbi sicer ni govora o kakem plebiscitu na Burškem, vendar pa meni veleposlaniška konferenca, da se interesirane države lahko sporazumejo glede poprave mej. Sicer pa je vprašanje Burške za entento le podrejenega pomena, ne pa za države male entente, ki imajo poseben interes na tem, da se določbe pogodbe izvrše. Pričakovati je, da bodo slišali tudi njen glas. Tudi mala ententa se v interesu miru in reda ne bo upirala taki interpretaciji trianske mirovne pogodbe, dasi morajo načela mirovnih pogodb na vsak način ostati, da ne bi beneški sporazum dal povoda za revizijo trianske mirovne pogodbe. Ako se posreči z beneškim sporazumom pospešiti utrditev miru, bo tudi Češkoslovaška v vrstah onih, ki bodo čestitali velikemu zavezniku ob Jadranu k temu novemu uspehu v interesu miru.

Budimpešta, 17. okt. Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri sta poročala ministrski predsednik grof Bethlen in zunanji minister grof Banffy o beneški konferenci.

ZBOROVANJE HRVATSKE LJUDSKE STRANKE ZA DALMACIJO.

Split, 17. okt. (Izv.) Dne 12. t. m. je bilo v Splitu zborovanje načelstva hrvatske ljudske stranke za Dalmacijo pod predsedstvom načelnika dr. Dulibića. Razpravljali so o političnem položaju. Prisotni so odobraval delovanje jugoslovanskega kluba in izrekli priznanje in zaupanje predsedniku stranke dr. Dulibiću. Nadalje so bila podana navodila delegatom za sestanek glavne vodstva stranke v Sarajevu. — Zborovalci so končno sklenili resolucijo, ki protestira proti neenakim proračunom za katoliško vero in pravoslavni in drugim veroizpovedim. Obsojali so tudi zahtevo splitskih Italijancev po ustanovitvi italijanske župnije.

AVSTRIJSKO POSOJLO NEMČIJ.

Dunaj, 17. okt. (Izv.) Pogajanja avstrijske finančne uprave za najetje posojila 250 milijonov mark v Nemčiji so se morala odgoditi, dokler se uredi vprašanje tečajev nemške marke.

VAŽNA SEJA MINISTRskega SVETA.

Beograd, 17. okt. (Izv.) Danes je bila važna seja ministrskega sveta, na kateri je bilo prečitano šifrirano poročilo ministrskega predsednika Pašića iz Pariza. Temu poročilu se pripisuje velika važnost, ker je v zvezi z albanskim vprašanjem. Zdi se, da je v brzofavki tudi govora o naši meji napram Madžarski. V vladnih krogih se o stvari ne razpravlja mnogo.

PRENOS KOSTI KVATERNIKA IN TOVARIŠEV.

Zagreb, 17. okt. (Izv.) Trupla Kvaternika ter njegovih tovarišev Bacha in Raklijaša, ki so jih izkopali v Rakovici, so včeraj prepešali v zagrebško katedralo in jih tam položili na oder. Kasneje jih bodo prepešali na pokopališče in tam pokopali.

ZDRUŽITEV ZEMUNA Z BEOGRADOM.

Beograd, 17. okt. Združitev Zemuna z Beogradom v pogledu javnovernostne službe je definitivno izvršena. Upravnik beograjske občine je bil zaradi tega v Zemunu ter je uredil odnose med beograjsko in zemunsko policijo. Zemun bo razdeljen na »kvarte« in dokler se to ne izvrši, bo dosednji šef zemunske policije tudi nadalje vodil njene posle.

RAZPRAVA PROTI MORILCU MINISTRA DRAŠKOVIČA.

Zagreb, 17. okt. (Izv.) Danes se je nadaljevala razprava proti obtožencem, zapletenim v proces zaradi umora bivšega ministra Draškovića. Zaslisane so bile tri priče, ki so slika večino vseh ahtentat na ministra. Potem je predsednik razglasil, da je dokazilno postopanje končano. Razprava se je prekinila in se jutri dopoldne nadaljuje. Na vrsto pridejo govori zgovornikov. Sodijo, da bo razprava jutri končana.

ŠKRLATA V ZAGREBU.

Zagreb, 17. okt. (Izv.) V Zagrebu se je pojavilo polno slučajev škrlatice. Ker je obolelo za to nalezljivo boleznijo 18 dijakov gimnazije v Gornjem mestu, so morali zatvoriti šolo. Isto se zgodi tudi z gimnazijo v Dolnjem mestu in z obema realnima gimnazijama. Šole bodo najbrž deset dni zaprte.

AGENCE »HAVAS« V PRAGI.

Praga, 16. okt. »Bohemia« naznanja, da je ustanovila Agence Havas v Pragi svojo filijalko.

GUNARIS O POLOŽAJU V MALI AZIJI.

Atene, 17. okt. Na včerajšnji seji narodne skupščine je ministrski predsednik Gunaris podal obširen ekspoze o operacijah v Mali Aziji. Početkom svojega govora je opozoril na veliko zmago pri Eski-Sehirju in okupacijo železniške proge, ki varuje enotnost grške fronte. Zatem je obrazložil, pod kakimi pogoji bi se mogel sprejeti sklep za nastop v smeri proti Angori radi popolnega uničenja, ali, v kolikor je to mogoče, oslabiljenja ostalih sovražnih armad. Verjetno je, da bi zavzeje Angore pomenjalo konec vojnih operacij. Naglašal je, da bi s tem bili izvršeni sklepi armadnega poveljstva. Poji, ki so se vršili pri Dorili, so imeli za cilj izolacijo Kemalovih sil, tako da je popolnoma nemogoče, da bi vsaj naraslo osredotočenje istih pred tem mestom. Zatem je ministrski predsednik naglašal splošni značaj grških zmag ter opisal položaj, ki je nastal po 21. boju pri reki Cahariji, ki se je končal z grško zmago. Prodiranje proti Angori, katere zavzeje bi brez dvoma povzročilo velik pritisk, bi imelo samoivojaški značaj, ker bi nadaljnje prodiranje radi terenskih in transportnih težkoč ne bile praktične. Spoznalo se je, da je bolj praktično izvršiti organizacijo okupiranega ozemlja, kar je tudi omogočilo zmanjšanje grških posadk v Mali Aziji. Končno je Gunaris omenil v svojem govoru, da je vojna v Mali Aziji samo nadaljevanje svetovne vojne, ker je pogodba, ki so jo podpisali zavezniki, ostala samo mrtva beseda.

ZAUPNICA GRŠKI VLADI.

Atene, 17. okt. (Izv.) Pri glasovanju v poslednji seji grške poslanske zbornice je vlada popolnoma zmagala. Velika večina poslancev se je izrekla za to, da sedanja vlada ostane na krmilu.

Nauk iz Benetk.

Spomnimo se nazaj na ono dobo, ko so si češkoslovaški predstavitelji in Italijani napivali lepe napitnice in si govorili lepe poklone. To je bilo v oni dobi, ko so se začela nasprotstva med Jugoslavijo in Italijo kazati vedno ostreje, ko so se po mirovnih posvetovanjih v Parizu začele pojavljati težkoče glede naših teritorialnih zahtev. Postajalo je očitno, da so naše nade na korekturo londonskih teritorialnih določb glede vzhodne meje Italije minimalne, da pa nam tudi na drugih straneh ni pričakovati tako idličnih razmejitev, kakor smo sanjali v medenih tednih našega zaupanja v Wilsona in njegove ljudomile teorije.

Takrat smo se zavedli, da imamo opraviti z nelzprosnim nasprotstvom Italije. Jasno je postalo, da nas hoče Italija, službena in neslužbena, oškodovati na vseh točkah, kjer koli je količkal mogoče. Splošno ogorčenje zoper rimsko politiko, ki je tedaj zavladovalo, je bilo merilo vseh vnanjepolitičnih dogodkov.

Razumljivo je bilo, da smo s posebno pozornostjo motrili, kako se svet okrog nas zadržal v tem našem sporu z Italijo. Zdelo se nam je, da more sleherni zavzeti v tej zadevi svoje stališče, nam prijazno ali sovražno. In s posebnim povdarkom, takorekoč z globokim razočaranjem, smo beležili dejstvo, da se oficijelna češkoslovaška politika ni zavzela za našo pravico, da ni nastopila zoper sovražne italijanske zahteve. Navajeni smo bili tekom zadnjih desetletij, da so nas v političnem boju v dunajskem parlamentu Čehi podpirali v vsakem položaju, naši nasprotniki so bili njihovi nasprotniki, naši prijatelji tudi njihovi. Zato se nam je zdelo recimo milo, nebratsko, da so nas, zdaj, ko je padla Avstrija, v našem boju z italijansko politiko pustili osamljene in da so se v isti dobi celo bratili z italijanskimi generali in politiki.

Če govorimo o tem poglavju jugoslovansko-češke preteklosti v prvi osebi, ne mislimo s tem, da smo se skladali s temi očitani. Ne; prevdarnost in trezen razum sta nas učila, da bi nam češkoslovaška politika v tisti dobi ne mogla prav nič pomagati, ako bi oficijelno vsemu svetu zaklicala, da je z nami proti Italiji. Njen glas meritorno sploh ni prihajal v poštev, drugi činitelji so določali usodo narodov v tej dobi. Po drugi strani pa je njim kazala skrb za lastno državo — in teh ni bilo malo — velevala, da ostanejo v čim najboljših odnosih z odločujočimi državami v Parizu. In tudi Italija je bila med njimi. Vedeli smo, da ne bo treba predolgo čakati, da se pota jugoslovanske in češkoslovaške politike sama od sebe zopet najdejo v isti smeri, pred istimi protislovanskimi nasprotniki, med katerimi bo tudi — Italija.

Ta trenutek je nastopil sedaj. Poravnava med Madžarsko in Avstrijo, sklenjena pod patronanco Italije v Benetkah, ima svojo ost proti mali ententi. Italiji se je mudilo s posredovanjem, da zmanjša ugled politični moči male entente; kajti čim manjša je sila zadnje, tem več ima govoriti italijanska politika v Podonavju. Italija danes nima dejansko, po stvarnih interesih, drugega nasprotnika nego Jugoslavijo. Njena politika se nedvomno dobro zaveda, da bo v bližnji bodočnosti moč našega naroda večja, nego bi bilo pričakovati po številu prebivalstva, zato nas hoče izolirati, zato si pridobiva nasprotnikov za našim hrbtom. Kot gotovo moramo tedaj pričakovati, da bo zoper nas favorizirala madžarske tendence, pa tudi avstrijske. Tako prihaja po indirektni poti do nasprotstva tudi do Češkoslovaške.

Italija je v pred vojno dobro vozila v zvezi z Nemčijo in Avstrijo, dočim je imela na tihem v mislih vlogo jezika na tehničnem med zapadom in centrom v Evropi. Nedvomno ima tudi za bodočnost slične namene. Protežiranje Avstrije in Madžarske naj tvori prvo stopnjo do take dobičkanosne situacije.

V tej smeri se bodo razvijali dogodki tudi znanprej; mi ne bomo mogli z lahkim srcem gledati v bodočnost. Trianski pogodba je doživela prvo spremembo, proti kateri menda ne moremo reči ničesar, ker se je sklenila ob soglasju obeh direktno prizadelehi delov.

Nastop male entente vzpričo činiteljev, ki so proti nam, ne more danes spremeniti ničesar več. Pač pa nam morejo in morajo biti Benetke šola za bodočnost.

GORNJE - SLEZIJSKO VPRAŠANJE.

Nauen, 17. okt. V vseh delih Nemčije se pojavlja gibanje proti odločitvi glede razdelitve Gorenje Slezijske. Iz Hannovera je bila poslana poslana državnemu kancelarju brzojavka, v kateri se zahteva, naj država vsekakor odkloni versailleski mirovni pogodbi nasprotujoči sklep. Država ne sme prej, dokler ne zasliši zastopnikov gornjeslezijskega prebivalstva, zavzeti nobenega stališča. Iz Stuttgarta je bila s protestno skupščino poslana brzojavka deželni vladi, v kateri zahteva prebivalstvo Württemberške, da se mora vztrajati z vsemi sredstvi proti sklepu in v kateri se zatrjuje, da je narod pripravljen na vsakršno žrtv. Istočasno je bila poslana brzojavka na državni svet, naj spravi sklep o Gorenji Sleziiji v sklad z določili versailleske pogodbe. Saški ministrski predsednik je izjavil na socialno demokratskem zborovanju, ki se je vršilo v Dresdnu, da je prizadeta Nemčiji ogromna izguba na industrijskem polju s sklepom o razdelitvi Gorenje Slezijske, ki onemogoča Nemčiji izvršiti njene obveznosti, ker je sklep nasproten določilom mirovne pogodbe, vsled česar mora vlada vložiti najstrožji protest.

Borzna poročila.

Zagreb, 17. okt. Devize: Berlin 185 — 188, Italija, izplačilo 1055 — 1095, Italija ček 1070 — 1085, London, izplačilo 1045 — 1055, London, ček 1025 — 1035, Newyork, izplačilo 274 — 0, Newyork, ček 0 — 275, Pariz 1930 — 1950, Praga 302.50 — 304.50, Švica 5100 — 0, Dunaj 12.50 — 13, Bukarešta 204 —

206, Budimpešta 41.50 — 42, Valute: Dolarji 265 — 271, avstr. krone 13 — 14, carski rublji 9 — 0, napoleonor 500 — 0, nemške marke 185 — 0, italijanske lire 1050 — 1070.

Praga, 17. okt. Valute: Marke 56.75, švicarski franki 1762.50, lire 366, francoski franki 670.50, funti 364, dolarji 93.50, dinarji 130.25, leji 71, levi 62.50, avstrijske krone 3.65, poljske marke 1.80, madžarske krone 13.475.

Dunaj, 17. okt. Devize: Amsterdam 85.200 — 85.300, Zagreb 898 — 902, Beograd 3590 — 3610, Berlin 1622 — 1628, Budimpešta 393.50 — 396.50, Bukarešta 1937 — 1945, London 9990 — 10010, Milan 9940 — 9960, Newyork 2613 — 2617, Pariz 18.780 — 18.820, Praga 2722 — 2728, Sofija 1643 — 1655, Varšava 61 — 63, Curih, 48.975 — 49.025. Valute: Dolarji 2588 — 2592, bolg. levi 1595 — 1605, nemške marke 1627 — 1633, angleški funti 9940 — 9960, francoski franki 18.680 — 18.720, hol. goldinarji 84.950 — 85.050, italijanske lire 9790 — 9810, dinarji (tisočaki) 3580 — 3600, poljske marke 69.50 do 71.50, rom. leji 1945 — 1955, švicarski franki 48.875 — 48.925, češkoslovaške krone 2697 — 2703.

Curih, 17. okt. Devize: Berlin 320, Holandija 175.25, Newyork 532, London 20.55, Pariz 38.60, Milan 20.60, Bruselj 38, Kodanj 100, Stockholm 121, Kristijanija 64, Madrid 69.50, Buenos Aires 172.50, Praga 5.70, Varšava 0.12, Zagreb 1.85, Budimpešta 0.77, Bukarešta 3.85, Dunaj 0.27, avstrijske krone 0.21.

Naročite in širite "JUGOSLAVIJA"

Kam plovemo?

Gorja in krivice, izrečenih za vlade Sustersič-Lampeta nad učitelstvom nekdanje Zaveze sedaj UJU je bilo toliko, da jih ne popravijo nikoli, tudi če bi jih hoteli. Zaradi vnetega avstopatriotizma smo po šolah noč in dan morali prepevati cesarsko himno. Dogodil se je celo slučaj, da je tak nadzornik nadzoroval učitelja štirikrat v desetih dneh in vselej so mu morali otroci memorirati cesarsko pesem. Takih in podobnih slučajev imamo dovolj. Da se obvaruje učitelstvo strankarstva za danes in v bodoče, je neobhodno potrebno takoj kreniti na drugačna pota nego je hodila Slomškova zveza kot vladarica takratnega uč. položaja. Naši organizaciji bi morali načelovati tovariši, polni idealov in hrepčenja po napredku šolstva, odvrnjeni od sebe vsak dvom in od nas vsak sum, da se hoče dajati v organizaciji prednost tistemu, ki je, ne glede na sposobnost, slučajno postal pristaš iste pol. struje kakor je slučajno poverjenik UJU. Ne v teoriji, še manj v praksi, ne bi smelo nobeno stanovsko društvo na tihem trpeti zaščite tistih, ki so slučajno pristali gotove struje, med tem ko se drugače misleče na čudne in dostikrat na nedostojne načine zmerja, zasmehuje, postavlja na laž, po kavarnah in gostilnah javno obrekuje ter tako daje javno diskvalifikacijo lastnemu stanu. Ako ga pa hoče prijeti za usta »Pravica«, utihnejo. To so bridki spomini, ki mi vzbujajo mnenje, da po tej poti nikamor ne pridemo. S tega stališča motrim »Jutrovo« članek z dne 13. oktobra t. l. pod naslovom: »Bridki spomini«. Preobjedli smo se že; kakor otroci smo! Na poti v šolo pojedjo ves kruh in ne pomislijo na prihodnost prav nič. Danes se res več ne vpraša, ali si UJU, kakor svoj čas: Ali si Slomškar? Finejših manir so danes nekateri gospodje; tudi ne vprašajo po pol. prepričanju, ker jim že zadostuje, ako vedo, s kom da občuje. In ako prijateljski govoris s tovarišem iz NSS, si že narodni socialista. Zato dol z njim, ta ne sme nikamor.

Na razpolago imam slučaj, da je učitelj rekel ob volitvah delegatov Ljubljanskega uč. društva za letošnje delegacijsko zborovanje svojemu tovarišu: »Preveč občuješ z njimi, naroden socialist si! Ali ne veš, da komentiraš? Za taka in enaka dejanja je odgovoren voditelj učitelstva. Ali ni UJU naravnost iluzorna organizacija za tiste njene člane in članice, ki ne najdejo zaščite celo v predsedniku UJU, dasiravno je ta predsednik obenem tudi zastopnik učitelstva izvoljen tudi z glasovi nar. soc.? V roki imam pismo učiteljice. Glasi se med drugim: V tej dolgi dobi sem se živo zanimala za težnje našega stanu. Kako se je vzradostila moja duša, ko smo prejeli svobodo v znamenju pravice in pravičnosti... Velik del učitelstva v našem okr. uč. društvu je kmalu spoznal, da v vodstvu organizacije niso povsem zdrave razmere, da vlada absolutizem, terorizem... Ti naj vžgajajo značaje!« Tako učiteljica dobesedno! Kdor je tako trden, da hoče spodbijati resničnost teh besed, naj čita »Jutrovo« članek pod naslovom »Bridki spomini«. Ker računam, da ima slov. javnost po vročih poletnih dneh in vsled ptujskih dogodkov, o katerih, žal, še ni izrečena zadnja beseda, precej izmučene živce, samo kratek odgovor na članek g. Luke Jelenca:

Se enkrat izjavim, da sem se na zborovanju učiteljskega društva glasovanja o predlogih g. Jelenca vzdrlal.

To sem povedal v mojem zadnjem članku. Apeliram pri tem na navzočnost in lojalno priznanje ostalih 60 članov in članic, ki lahko, ako hočejo, potrdijo, da je vsako drugačno poročanje po g. Jelenca — laž. Obmetati me hoče z blatom ter me prikazati tovarišem in tovarišicam kot odmetnika stanega stanu, dasiravno ve g. Jelenec prav dobro, da nisem napravil nobenega stanovskega pogreška. Vem pa prav dobro, da sem g. ravnatelju trn v peti, od takrat, odkar je šel on v JDS, jaz v NSS. Očitno gre g. ravnatelju za rehabilitacijo gotove stranke, drugače bi mu moja politična pripadnost ne delala toliko preglavic.

Spraviti na trdne noge stranko s tem, da se ubija lastnega tovariša, to je unikum naše stanovske politike. Škandal je to! Ker sem po mnenju gospoda Jelenca precej nezanesljiv, ga opozarjam na dejstvo, da sva »uskočila« oba skoraj istočasno. G. Jelenec iz narodno-napredne stranke v JDS, jaz v NSS; kajti oba sva bila »narodno-napredna«. Opiral se g. Jelenec ne bode na trditve, da je JDS samo nadaljevanje narodne naprednosti; saj so tiste dni demokrati listi pisali, da je pokličenega v svet nekaj novega, čimur je dana podlaga novi politični smeri itd. V 20. letih sva menjala prepričanja vsak po enkrat. Na tak nezanesljiv način, kot je to skušal napraviti g. ravnatelj, oblatimo danes lahko vsakega neljubega nam tovariša; imeti je treba na razpolago »Jutro« pa gre.

V članku primerja g. Jelenec dogodek iz zborovanja Lj. uč. društva s trnjevo potjo, po kateri je hodilo napredno učitelstvo takrat, ko smo imeli priliko poslušati na galeriji deželno-zbornske dvorane Jakličev ne. Ne boš, Luka, primera šepa! Na zborovanju sem ti v obraz povedal, da so za tvoje predloge glasovali tudi kompetenti. Na te besede nisi reagiral, iz česar sklepam, da si se na galeriji takratne deželne vlade mnogo naučil in da je imela Sustersičeva era mnogo vernih naslednikov, dobrih učencev. V odgovor moram omeniti tudi poštast, ki straši gospoda Jelenca po noči in po dnevi. To je klerikalizem! Prav! Vse njegovo življenje je boj tej pošasti. Kaj je strahovlada vemo tisti z g. Jelencom vred, ki smo v tem boju delali in vse naše moči črpali in izrabljali, zraven pa se izpostavljali za narodno-napredno stranko. Pri tem je učitelstvo prezrlo eno. Nikdar ni iskalo pravih sredstev za pobijanje klerikalizma, a stranka, kateri smo pripadali, nas je pustila dostikrat v tem boju osamljene, ker ni imela v svojem programu ne sredstev, zmožnosti, še manj volje, da bi bila paralizirala vpliv kler. na ljudstvo s sredstvi, ki se imenujejo socialna dela. Ali ni posebnost za nas učitelje, da smo se borili ramo ob ramo za stranko, ki je bila nasprotnica konzumnih društev, ustanavljanja ljudskih posojilnic, sploh vseh naprav javnih, ki so hotele rešiti našega malega kmeta ljudskih pljavk. Reči moram, da je bila narodno-napredna stranka najreakcionarnejša stranka v cel. Avstriji; celo proti splošni in enaki volilni pravici se je borila z vso njeno srditostjo; ni čuda, ako je ljudstvo vse to videlo, spoznalo in nas kot eksponente te stranke začelo sovražiti in dalo orožje v roke onim, ki so nas dostikrat po zaslugi bili. Kdor pripada stranki, ki ne živi od načel, principov, idej, temveč od denarja in tradicije, ta nima v stranki, še manj v sebi moči in sredstev, da uspešno nastopa v boju proti kler. Danes, v časih socialne mizerije, bede, pomanjkanja so tradicije nekaj konservativno-

reakcionarnega; zato se pojavljajo na političnem obzorju nove stranke s svetovnim nazorom, najsi bodo to krščanski, mater. ali ideološki socializem i. dr. Druge poti ni! V smeri častikraje poštemim ljudem iz lastnih vrst ni spás učitelstva; klerikalizmu ne bomo kos; ako se bodo voditelji učitelstva posluževali takih sredstev kot to predvidevajo »Obupni spomini«, prišlo bode celokupno učitelstvo na družabni in socialni kant.

V življenju se menda ni treba ravno dvajsetkrat leviti vsaj ne tistim, ki so svoje vzore dosegli s spoznanjem svetovnega nazora. Želeti je g. Jelenca še dolgega življenja. Videl bode okoli sebe vse prazno in pusto. Izginila bode narodna naprednost, demokratični demokratizem bode bankrotiral in zopet bode potreben to pot — radikalen skok. Še iskraj, a ne na cilju!

Član Zveze sem 20 let. Pogleda naj g. Jelenec v imenik članov in videl bode, da ne trdim neresnice! Bil sem član Zaveze že v tistih časih, ko krilih pobočnikov Jelenčevih ni bilo nikjer videti, ali so se solnčili v milosti stanovske indiferentnosti. — V Ljubljano sem prišel brez Jakličeve in Jelenčeve milosti. Ako bi bil odvisen od g. ravnatelja, potem bi mi bilo vsako kompromitiranje brezuspešno in nepotrebnost izdajanje denarja za koleke. Da so takratni klerikalci imenovali Zvezarja Ambrožiča v Ljubljano, je dokaz, da so vsaj v enem slučaju upoštevali kvalifikacijo nenpolitičnega prepričanja; takega mnenja v objektivno postopanje g. Jelenca nimam.

Učit. org. polnujem prav dobro; najmanj pa toliko, kolikor g. ravnatelj, ki je celo leto kolebal in se lovil, če sploh se spada v Ljubljansko učiteljsko društvo.

Predno končam, omenjam, da ni bil mišljen v zadnjem mojem dopisu Sustersič. To je bil g. Turk, ki je kandidiral na narodno - napredni listi namesto g. Jelenca in bil tudi izvoljen. Logično je tudi, da Sustersič ne bi nikdar hodil prosit k SLS občinskim odbornikom za liberalce.

Toliko se mi je zdelo vredno odgovoriti g. Jelenca. Josip Ambrožič.

Protest.

V polemiko, ki se je razvila zadnji čas glede potrebe in eksistenčne zmožnosti dveh fakultet našega vseučilišča v Ljubljani, kojega ustanovitev so pozdravili svoj čas kot realizac. naših stoletnih sanj z navdušenjem brez izjeme vsi naši politični časopisi, sva posegla tudi podpisana. Kaj je naravnost in razumljivejša kakor da brani univerzitetni profesor-dekan fakulteto, ki mu je poverila svoje zastopstvo kot častno nalogo.

Pa pride človek, ki identificira sebe in svojo stranko z državo in napiše v listu za »gospodarstvo, prosveto in politiko«, sledeče stavke:

»Jaz sem že večkrat opominjal, da naj vseučiliški profesorji ne segajo preveč v javnost z neprevidnimi polemikami. To kviri simpatije.«

»In tudi sedaj, ko je finančni minister storil samo svojo težko dolžnost, zahtevajo, da se tudi pri vseučiliških črtajo nekatere investicije, je vsa malkontentna klika složna spravila stvar na politično polje. Ali res misli kdo, da se je njenega krika samo en vrbec oplašil?«

»Epizoda je končana in čim manj bi je spremljevalo separatističnega krika in neslanih člankov, bolj bi bilo. Če bi n. pr. prečitati v parlamentu, kaj se je vse napisalo ob tej priliki v »Avtonomistu«, bi samo ogorčenje poko-

palo celo univerzo, češ, da nam bo ona take izdajice vžgajala.«

Kdo je to, — vprašava, — ki si jemlje pravico »opominjati« univerzitetne profesorje in državljane iste države, ki redi tudi njega, kaj in kako smejo pisati in kako ne?!

Odkod ima drznost zamenjavati simpatije naroda z antipatijami svoje stranke?!

Kdo je, ki si nam upa groziti z ukinitvijo cele univerze, če se ne bo ugodilo njegovi želji?!

Izjavljava, da niso politično ne klerikalca, ne radikala in ne socialista, da naju pa veže vključ temu na našo državo, kraljevino Slovencev, Hrvatov in Srbov, najmanj tako iskrena ljubezen kakor gospoda, ki misli, da glas čelga naroda ne bo oplašil vrbeca na strehi.

Zaradi tega protestirava kar najodločneje proti temu, da se naju označuje kot vzgojevalca državnih izdajic, da se nama podtika, da spravljava iz malkontentnega klikartva vso stvar na politično polje in da se označuje najin nastop v prid ogorženih fakultet kot separatistično krifanje.

Protestirava proti naziranju, da so poedine fakultete našega vseučilišča nekatere investicije, ki jih črta lahko vsak dan finančni minister na željo ljudi, ki ki se upajo javno pisati, da je odvisen naš najvišji kulturni zavod od ogorčenja politične stranke nad članki, ki ji ne prija.

Ljubljana, dne 17. okt. 1921.

Prof. Hinterlechner, s. r.

Prof. Serko, s. r.

„Koalicija“!

(Iz Zveze jugoslovanskih železničarjev.)

V zadnjem času se je pričelo govoriti med železničarji mnogo o nekaki koaliciji ki naj bi se stvorila med obstoječimi železničarskimi organizacijami, v svrhu dobojevanja pravične in današnjim razmeram odgovarjajoče službene pragmatike in odpravo krivic, ki jih zadava na dnem ministerstvo saobračaja, odnosno posamezne direkcije uslužbencom.

Povod tem govoricam je bil dan na shodu »Zveze jug. železničarjev« v Mestnem domu, dne 27. julija 1921 s sprejemom točke 21. v resoluciji za kongres v Beogradu, katera se je glasila sledeče: »Delegatom se naroča, da se pozove splošno železničarstvo, da se zjedini na predlog narodnih železničarskih organizacij.«

Na podlagi te točke je izšel poziv tako v našem društvenem glasilu, kot tudi v nekaterih ljubljanskih dnevnikih, s katerim se je priznala pravica udeležitve na III. kongresu vsem železničarjem, brez ozira na to, ali pripadajo le-ti narodno železn. organizacijam ali pa drugim. S tem se je dala možnost vsem stanovskim tovarišem železničarjem, ki se verujejo blatenju in podtikavanju raznih podlih laži našim stanovskim organizacijam, od strani podlih političnih hujskačev in agitatorjev, ki hočejo nezavednost železničarjev glede stanovskih organizacij izrabljati v umazane politične svrhe in izigravati železničarje po navodilih gotovih krogov, od katerih vlečejo masne plače. Dati se jim je hotela taka prilika, da se na lastne oči prepričajo, kako vršijo stanovsko-strokovne organizacije svojo dolžnost napram svojemu članstvu in kako se le-te borijo za obstanek in pravico železničarjev cele države.

Toda naš poziv ni našel odmeva med onimi katerim je bil namenjen. Politčna strast in zaslepljenost, kakor tudi nezrelost so zmagale tudi v tem

slučaju. Toda naj bodo vsi ti obžalovanja vredni tovariši prepričani, da se bo to nad njimi strašno maščevalo; bič ki jih tepe jih bo tepel še bolj in vse tiste politične stranke katerim danes nasedajo, ne bodo imele niti pogleda zanje. Tako gotovo, kakor danes, ko pritiska neznozna draginja železničarja k tlom, in se jim zakonito priznane pravice dnevno kratijo, da postaja jugoslovanski železničar suženj v lastni državi, ne bodo tiste politične stranke in politiki niti z mazincem ne ganili tudi pozneje nikdar da bi se železničarjem njih borni položaj vsaj nekoliko zboljšal in se jim pustilo pravice pridobljene v mačehovski prejšnji državi. Žalibog da bomo trpeli z njimi tudi mi, ki se za celokupni železničarski stan in njegove pravice borimo do skrajnosti in žrtvu-jemo vse, kar imamo na razpolago, da ta politični, za dober razvoj železnice škodljiv sistem pri najvišji železniški upravi in podrejenih oblasteh ubijemo ter pripomoremo zdravemu razvoju na jugoslovanskih železnicah.

Kongres v Beogradu je dovršil po 3dnevnom trudopolnem delu veliko delo, ki naj bi bilo v dobrobit vsemu železničarstvu.

Skušalo se je zainteresirati vse politične kroge in oblasti, ki imajo usodo nas in naših rodbin ter naših železnic v rokah, da ob priliki bližnjega zasedanja narodne skupščine spregovore odkrito in odločilno besedo v rešitev našega bednega in krivičnega položaja in v obče žalostnih razmer na naših železnicah.

Pa so se našli ljudje, ki hočejo (na višji mignjal?) uspehi tega trudopolnega 3letnega organizacijskega dela onemogočiti in zaneti zopet razdor in sovražstvo, ki je v zadnjem času med nami železničarji ponehalo. »Prometna Zveza« alias klerikalna stranka in Kopač sta se znašla in hočeta pod krinko nekatere »Koalicije« uničiti delo »Narodno stanovskih železniških organizacij«.

Bili smo nezaupljivi, ko smo dobili od obeh vabil na neke sestanke. Upravičenost te nezaupljivosti nam je dokazal od »Koalicije« skličani shod v Mestnem domu predpretečeni petek. Kdor izmed čitateljev je bil udeležen na tem shodu, nam bo priznal, da se enotno nastopanje v naših obupnih zahtevah ne bo posrečilo na ta način, kot sta skušala to doseči sodruga Krekič in Kopač, ki je videl rešitev položaja železničarjev v tem, da je z njemu lastno surovostjo napadal »Zvezo jugoslovanskih železničarjev« in deloma nesramno zavijal, deloma hotel nesramno zavijati poštono delo in temeljito premišljene predloge in zahteve vseh kategorij stavljene na kongresu. Toda stari lisjak se je ujel. Gospod sodrug Jože Kopač je namreč izjavil, da bo prečital resolucijo »Zvezarjev« in je pričel lagati, da niso imeli »Zvezarji« ničesar nujnejšega zahtevati kot to: da se odpuste iz službe vsi železničarji, ki niso naši državljani. S tem je mislil odbiti naše Primorce in druge člane slovenske narodnosti od »Zveze jug. železničarjev« češ: tudi vi še nimate državljanstva in bodete po zahtevi »Zvezarjev« odpušteni iz službe. — Toda naši tovariši iz Primorja so prvič tako dobro prečitali resolucijo, da so takoj zaslačili »Jožeta« na laži ter ga pozvali naj ne laže, temveč naj dobesedno čita, kar je v resoluciji zapisano. In takrat je narodnemu poslancu Kopaču zmanjkalo besed in umolknil je. Šele po dolgem presledku je prišel od sape in čvokal še nekaj o godbi »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, katera mu je menda posebno v želodcu, ker ne trobi tržaške »Via Trieste«.

Karel Capek:

R. U. R.

Hallemeier (pri oknu): Enajst trideset. »Amelija« spušča sidro. Domin: To je »Amelija«? Hallemeier: Dobra, stara »Amelija«, ki je takrat pripeljala gospo Heleno. Dr. Gall: Sedaj je na minuto natanko deset let. Hallemeier (pri oknu): Zavoje razkladajo. (Se obrne od okna. Ljudje božji, to je pošte! Helena: Harry! Domin: Kaj je? Helena: Odpotujmo odtod! Domin: Sedaj, Helena? Pojdi no! Helena: Sedaj, kakor hitro mogoče! Mi vsi, kar nas je tu! Domin: Zakaj ravno sedaj? Helena: Ne izprašuj! Prosim te, Harry, prosim vas, Gall, Hallemeier, Alkivist, za Boga vas prosim, zaprite tovarno in — Domin: Žal mi je Helena. Sedaj ne more nihče od nas odpotovati. Helena: Zakaj ne? Domin: Ker hočemo izdelovanje Robotov razširiti. Helena: Oh, sedaj — sedaj po tej revolvi? Domin: Da, prav sedaj po tej revolvi. Sedaj hočemo pričeti z izdelovanjem novih Robotov. Helena: Kakšnih? Domin: Ne bo več samo ena tovarna. Ne bodo več Univerzalni Roboti. V vsaki deželi, v vsaki državi ustanovimo po eno tovarno, in te nove tovarne bodo izdelovale — veš kaj? Helena: Ne. Domin: Nacionalne Robote. Helena: Kaj pomeni to? Domin: To pomeni, da bodo izhajali iz vsake tovarne Roboti drugih barv, drugih las, drugega jezika. Da si bodo tuji, tuji kot kameni; da se ne bodo mogli več sporazumeti med seboj in da jih bomo mi ljudje nekoliko vzgojili k temu — razumeš, da bo Robot na smrt, do groba, na yoke sovražil Robota druge tovarniške znamke.

Hallemeier: Gromska strela, izdelovali bomo Robote zamorce, Robote-Svede, Robote-Italijane in Robote-Kitajce, potem naj jim vtepe kdo v njih butice organizacijo, bratstvo (zaleti se mu) hup, pardon, gospa Helena, napolnim si čašo. Dr. Gall: Nehajte že, Hallemeier. Helena: Harry, to je ostudno! Domin: Helena, samo sto let še ohraniti človeštvo na krmilu — za vsako ceno. Samo sto let mu pustiti, da doraste, da doseže, kar sedaj končno zmore. Sto let hočem za novega človeka. Helena, tu gre za velike stvari. Mi vsega tega ne smemo pustiti. Helena: Harry, dokler še ni prepozno, — zapri, zapri tovarno! Domin: Sedaj pričnemo na veliko! (Fabry vstopi.) Dr. Gall: Torej kaj je, Fabry? Domin: Kako je, človek božji. Kaj je bilo? Helena (poda Fabryju roko): Hvala, Fabry, za vašo ljubo. Fabry: Malenkost, gospa Helena. Domin: Ste bili pri ladiji? Kaj so povedali? Dr. Gall: Hitro, pripovedujte! Fabry (potegne iz žepa tiskan list): Prečitajte si tole, Domin. Domin (razgrne list): Ah! Hallemeier (zaspano): Povejte kaj lepega. Fabry: No, vse je v redu — približno. V celem je tako, kot smo pričakovali. Dr. Gall: Imenitno so se držali, kaj? Fabry: Kdo? Dr. Gall: Ljudje. Fabry: Ah tako. Gotovo. To se pravi... Pardon, morali bi se o nečem posvetovati. Helena: Ah, Fabry, imate slaba poročila? Fabry: Ne, ne, nasprotno. Mislim le — da bi šli v pisarno. Helena: Kar ostanite. Čez četrte ure pričakujem gospoda k zajutroku. Hallemeier: Zivjoi! (Helena odide.) Dr. Gall: Kaj se je zgodilo? Domin: Prokletol!

Fabry: Prečitajte na glas. Domin (čita z lista): »Roboti sveta!« Fabry: Razumete, teh letakov je pripeljala »Amelija« cele svezaje s seboj. Nobene druge pošte. Hallemeier (plane kvišku): Kako to? Saj je priplula točno po — Fabry: Hm, Roboti cenijo točnost. Čitajte, Domin. Domin (čita): »Roboti sveta! Mi prva plemenska organizacija Rossumovih Univerzalnih Robotov, proglašamo človeka za sovražnika in izgnanca v vsejmirju.« Strela, kdo jih je naučil te fraze. Dr. Gall: Čitajte dalje. Domin: To so budalosti. Tu razlagajo, da so, kar se tiče razvoja višji od človeka. Da so inteligentnejši in silnejši. Da je človek njih parasit. To je kratkomočno neokusno. Fabry: In sedaj tretji odstavek. Domin (čita): »Roboti sveta, ukazujemo vam, da iztrebite človeka. Ne čuvajte mož. Ne čuvajte žen. Ohranite tovarne, železnice, stroje, rudokope in surovine. Vse drugo uničite! Potem se vrnite na delo. Delo ne sme počivati.« Dr. Gall: To je pošastno! Hallemeier: Ti falote! Domin (čita): »Izvršiti takoj po prejemu ukaza.« Slede podrobne instrukcije. Fabry, in to se res vrši? Fabry: Očividno. Alkivist: Končano. (Busmann plane v sobo.) Busmann: Aha otroci, imamo komedijo, kaj? Domin: Hitro na »Ultima«! Busmann: Čakajte, Harry. Čakajte trenotek. Ni treba, da tako hitite. (Sede v fotelji.) Ah, ljudje božji, to sem se upehal. Domin: Zakaj čakati? Busmann: Ker ne gre, dragec moj. Le ne hitite. Na »Ultima« so že Roboti. Dr. Gall: Fel, to je slabo. Domin: Fabry, telefonirajte v elektrarno — Busmann: Fabry, dragec, ne delajte tega. Smo brez toka. Domin: Dobro. (Pregleda revolver.) Grem tja. (Dolje prihodilski)

nja o Koroški, udeležba ravno taka. — Kakor naj se zainteresira za to važno vprašanje priprosto ljudstvo, kakor tudi kdo naj ga tem pouči, ko že inteligenca njima nobenega zanimanja!

Pokrajina.

Kočevje. Primoran sem odgovoriti »Pondeljku« na št. 62 od 3. t. m. kajti tako nepravilno obrekovanje in iz- zivanje presega vse meje ter dam v javnost sledečo mojo krivdo. Na »Pondeljkovo« očitaje, da se izbirajo v NSS izvrški in nemškutarji je pod- la laž, kajti ne menjam svoje kravate vsakih 24 ur, kakor jih menja neza- vedni »Pondeljkovi« ter njihovi pri- staši. Dopisnik mi očita same zlagane stvari, kar mu očitno v obraz povem, da je podla laž, ker pravi, da menjam stranko nepovoljno. Dokažem pa lažnjivcu obrekovalcu, da sem pristoi- pil v prvo stranko »Pazniško in delav- sko podporno društvo« leta 1904 in od leta 1906 pa do sedaj je to moja dru- ga stranka. Ko sem prišel v Kočevje 1919 sem bil organ. pri JSDS ter sem ostal pri stranki do tistega časa, ko se je spremenila v »K« in takrat sem ne- hal plačevati. Leta 1920, meseca sep- tembra pa sem pristopil v NSS z vse- ljem kot zavedni Slovenec, proletarec ter trden jugoslovanski državljan. Ostal pa bodem tudi trden, magari se »Pondeljkovi« lažnjivi dopisnik popol- noma izrabi od samih laži svoje uma- zane prste. Lažnjivi obrekovalec, oči- taš mi, da je bil gosp. Jože Goropev- šek v Trbovljah vsled moje ovadbe 6 mesecev v Gradcu zaprt, kar pa ne od- govarja resnici. Res je bil zaprt 6 ali 8 tednov, ampak ne po moji ovadbi, mar- več po dveh avstr. orožniških nemčur- jih, katere sta ga hotela uničiti telesno in premoženjsko. Resnica pa je, da sta me orožnika klicala kot pričo, ampak nisem imel nič obtežilnega zoper njega izpovedati. Obžalujem pa še danes, da

sem napravil korake kot priča, ako- ravno ni moja izpoved njega ne poko- pala, kakor tudi ne oškodovala. De- nuncijant nisem bil nikdar in tudi ne moram si naložiti tistega imena na moje rame. Zaprt ni bil g. Goropevšek zaradi mene, ampak zaradi družih. Tudi nisem bil kriv radi g. F. Oseta, marveč so bili krivi drugi elementi, ki so izpovedali pri sodni take stvari, katere še meni nis, bile znane. Največ pa je bil kriv čevljar Alojz Bravhart, star hrvaški zagriženi nemčur in več drugih, katere še danes zamočim. Bravhart je denunciral tudi nekega brivskega pomočnika Polanca v Tr- bovljah, ko je zaklical v čajnem par- lamentu: »Živio Srbija!« ter je dobil za to 2 meseca pri okrožnem sodišču v Celju. Da sem hodil izkušati rajno Ano Dimnik, je podla laž, ker nisem imel vzroka, da bi jo izkušal in ker sem jo sam dobro poznal kot navdu- šeno Slovenko katero smo tudi ime- novali slovenska mati. Sploh pa sem bil njen gost od 18. leta ter sem jo tudi zmirom spoštoval. Iz teh razlo- gov zaženem podlemu »Pondeljkove- mu« dopisniku globoko izraženo hese- do v obraz: laže, da so me delavci ob prevratu vklejenega gnali v Ljub- ljano. Res so me odpeljali popolnoma prostega, niso pa uprizorili tega delav- ci sami, marveč so bili primorani od alkohola okrepčanih starih avstrijskih liberalcev. Nisem tudi bil potem na svobodi. Iz teh razlogov dokažem »Pondeljkovemu« dopisniku, da je podlež, obrekovalec in lažnivec prve vrste. Kar se tiče Rajhenburga, da so me delavci spodbili, mu povem očitno v obraz, ako se upa pokazati pred oči, da je lažnjivec. Resnica je, da sem

šel iz Rajhenburga zato, ker e Trbo- veljska premog. družba obrat vstavila, kar lahko dokažem. Če se v stranki dobro počutim, »Pondeljkovega« do- pisnika popolnoma nič ne skrbi. Vem pa, da ga močno boli glava zaradi mo- jega delovanja. Če pa misli, da bodo vsi duševni, kakor manualni delavci trobili v njegov rog, se pa proketo moti. Dokler boste »Pondeljkovi« pri- staši pripoznali delavce samo takrat, kadar pridejo volitve ter jim takrat metali iz vaših široko odprtih ust sto dinarske zlate in nazadnje jim pa še raztrgane bajte ne dali, jim samo ta- krat kazali prijazne obraze, se jim la- kali hinavsko, drugače jim pa hrbet obračali, toliko časa vas nižji sloji tudi ne bodo pripoznali. Kar se tiče nemčurstva, pa ne morete nbenemu nič očitati ker sami najbolj zahajate v nemške gostilne, slovenskih se pa izogibljate. Svabčarite pa tudi sami sami najbolj, kakor vrabci o sv. Gre- gorju, ko imajo svoje ženitovanje. Omenim samo še toliko, da »Ponde- lje« naj pričuje članke o svojih pristaših, ki so taki grešniki, da jim niti rimski papež ne mara dati odveze.

* Aretacija vsled 20 milijonske po- neverbe. Iz Genove poročajo: Začet- kom meseca oktobra se je odpeljalo iz Dunaja v Genovo devet ljudi, 5 moških in 4 ženske, z ogromno prt- ljago. Nastanili so se v hotelu »Sa- voja«, kjer so živeli zelo brezskrbno in razsipno. Nekega večera je prišel v hotel stražnik z nekaj detektivi in are- tiral vseh 9 oseb, ker so osumljeni poverebe, ki znaša okrog 20 milijonov kron. Poverebe so izvršili s pomožjo falzificiranih čekov na škodo internaci- onalnega društva za uvoz in izvoz s sedežem na Dunaju in na škodo raz- nih dunajskih in jugoslovanskih bank. Gori omenjeni moški so baje neki ba- ron Lad. de Mikeshöi Armath, odvet- nik de Beosar Orvaka, diplomata; Aleksander de Farnay, odvetnik; Oskar Virag in Oskar Steiner. Nameravali so odpotovati v Rio de Janeiro s par- nikom »Principe di Udine«. Njihova prtljaga je bila takoj zaplenjena. Vse aretirance, razen Viraga, ki je bolan ter je ostal v hotelu — so zaprli in sta- vili dunajski policiji na razpolago.

KOMPLETNI PISALNI STROI
usnati kovček primeren za potnike, nova
damska obleka in par novih nizkih čevljev
št. 39 se po ugodni ceni proda. Ogleda se
Šarlah, Konjuška ul. 1-1. 2111

LEPA VILA
v Sp. Šiški s 4 stanovanje z vrtom in raz-
ličnim pohištvo in se proda. Poizve se Ka-
menška ulica 283. Sp. Šiška. 2105

NAZNANILO!
Naznanjam slav. občinstvu, da kupujem
stare obleke, čevlje in pohištvo. Drame M.
sv. Jakoba nabrežje 29. 2109

RESTAVRACIJA
s 4 orolov zemljišča, hotel s kavarno in
vinsko trgovino na Kranjskem, posestva od
2 do 120 orolov, vila in stanovanjska hiša
z vrtom, opekarna, tovarna proda pisarna
Zagorski, Maribor, Barvarska ul. 2. 2058

NEKAJ STOTOV DIVJIH
KOSTANJEV
se odda pri F. Majerič, Šikole pri Prazer-
skem. 2114

Razno:
POZOR! ŽIMA. POZOR!
Žimo vsake vrste izdeluje in prodaja Lovro
Ješetova vdova, žimopreja, Stražišče pri
Kranju. Vzorci na razpolago, poštnine pro-
sto. 1739

IZKUŠEN KOVAČ
Išče kovaško delavnico na kakšnem pose-
stvu ali graščini. Ponudbe se prošjo na po-
družnico »Jugoslavije« v Celju. 2112

Zenitne ponudbe:
Izobražen mladenič, 24 let star z več tisoč
kronami premoženja. Izkušen mizar, želi
znanja v svrhu živitve z dekletom, ki bi
imela večje posestvo, gostilno ali trgovino.
Vdove niso izključene. Le resne ponudbe
se prošjo s sliko, ki se jim na zahtevo vrne
pod »Sreča v zakonu« na upravo »Jugo-
slavije«. 2113

Šolski zvezki,

lastna zaloga L 1, L 2, L 3, L 4,
L 5, (L 6, za cirilico) 8 listov,
100 kom. K 110.—. Nadalje od
12, 16, 20, 24, 32, 40, 60, 80,
listov male in velike.

Vse šolske potrebsine.

Cigaretni papir,

Ollerschau, Abadie, itd.
Strošnice št. 2 in 3.
Svilen in krep papir. Venci in
šopki za neveste. Perje za rože.
Pratike Družinske in Blaznikove.
Razpošilja po nizkih cenah.

Uran - Papirnica

Ljubljana, Mestni trg 11.

Ivan Jax in sin

Liubljana, Dunajska cesta št. 15.

Šivalni stroji in stroji za pletenje

izborna konstrukcija in elegantna
izvršitev iz tovarne v L I N C U.
Ustanovljena l. 1887.
Vezenje poučujejo brezplačno.
Popravila se sprejemajo.
Lastna delavnica.

Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa

iz prvih

tovaren.

Dürkop, Styria, Waffrenrad.

Po nizki ceni:

nova dvokolesa, otroški vozički,
šivalni stroji tudi malo rabljeni.

F. BATJEL, Ljubljana

Stari trg št. 28.

Karlovka cesta št. 4.

Polyglott

prestavlja iz vseh na vse
jezike, prepisuje rokopise
na stroj, prevzame pisar-
niška dela.

Uradne ure: od 15 do 18 ure.

Liubljana, Karlovka cesta 24. I.

Šivalni stroji

so dospeli.

Jos. Petelinc, Ljubljana.

Sv. Petra nasip 7.

RIBJE OLJE

pristno medicinsko je sveže do-
šlo in se dobi na drobno in
debelo.
Drogerija A. KANC, Ljubljana,
Židovska ul. 1.

5000 K nagrade

dobi, kdor zamenja pritično sta-
novanje z dvema sobama in ku-
hinjo in vsemi pritlikinami za
enakega ali z več sobami v sre-
dini mesta. Ponudbe na GRIL,
Rimska cesta št. 16.

V gostilni

pri „Fajmoštru“

se toči prvovrsten sladki vinski

mošt

„Jeruzalemec“!

Velika trgovska hiša

v Kranju

na zelo prometnem kraju, z ve-
likim letnim prometom se proda.

Ponudbe pod:

„Trgovska hiša“

na Atoma Company, d. z. o. z.

Ljubljana, Kongresni trg 3.

Prazne nove in rabljene

vreče (diakove)

v vsaki množini po najnižji ceni pri

FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, rižol, brinjevo olje.

Začle kože kupuje

tovarna klobuka i šešira d. d.

v Skofji Loki.

Dular & Fabiani

Veletrgovina manufakture, samo na debelo

Ljubljana, Dunajska cesta 33

v Balkanu.

Priporoča p. n. trgovcem svojo veliko zalogo in bogato izbiro

manufakturnega blaga po najnižjih konkurenčnih cenah.

Solidna in točna postrežba z jamčeno.

Prepričajte se sami

da kupite

najceneje in najsolidneje

obleke za gospode in dečke. Sukno najfinejše vrste

za gospode in dame.

Vse krojaške potrebsine pri trvdki

Celje IVAN MASTNAK Celje

Kralja Petra cesta št. 31.

Istotam izdelovanje oblek, po najnovejši modl.

Lastnika: Genica & Drago Vojska

„TRIGLAV“

Jugoslovanska izdelovalnica perila

Ljubljana, Vojvoda Mišiča 21

naznanja, da je preselila svojo delavnico s Poljanskega nasipa 10 v novo-

urejene prostore z električnim obratom na Vojvoda Mišiča cesto št. 21.

Tovarna „TRIGLAV“ izdeluje po brezkonkurenčnih cenah in v najmo-

dernejši obliki iz prvovrstnih tkanin: moške in ženske srajce, spodnje hlače,

plastrone, mehke ovratnike, ženske bluze, predpasnike, samovence etc.

Ponudbe na zahtevo. — Razpošilja po celi državi. — Samo na debelo.

„TRIGLAV“ J. I. P. Ljubljana.

Mestni stavbenik

JAROSLAV BREUER

sprejme takoj več delavcev (težakov) v delo.

Zglasiti se je v pisarni Vojaška ul. 16/a, Ljubljana.

POZORI

BANKE, GROSISTI, TOVARNE!

NAJCENEJŠA IN NAJBOLJŠA REKLAMA JE ŽEPNI REKLAMNI

:-: KOLEDAR :-:

ZA LETO 1922.

LICNE ŽEPNE REKLAMNE KOLEDARJE ZA LETO 1922 V DVEH LICNO IZDELANIH

OBLIKAH 6x4 cm IN 12x7 cm IZDELUJE VSAKO MNOŽINO V NAJKRAJŠEM CASU

== ZVEZNA TISKARNA IN KNJIGARNA V LJUBLJANI. ==

ZAHTEVAJTE OFERTO!

ZAHTEVAJTE OFERTO!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski

premog

vseh kakovost v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Nastovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica št. 19.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8, ob Ljubljani.

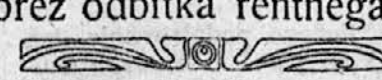
:: Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge in
vlogo na tekoči račun po
Ustanovljen septembra 1919.
Promet v lansk. l. nad 128.000.000 K.

4 1/2 %

čistih brez odbitka rentnega
davka.
Neposredno pod državnim
nadzorstvom.